

โครงการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อการเรียนรู้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง พ.ศ. 2562

จัดโดย

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ขั้นตอนการดำเนินงาน

สถาบัน บริหารจัดการน้ำชุมชน

1

ช่วงที่ 1. สร้างพี่เลี้ยง(ด้านบริหารจัดการน้ำ)

1. การถอดบทเรียนเพื่อการพัฒนาพี่เลี้ยงด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน
2. กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจหลักการบริหารจัดการน้ำในชุมชน

การบริหารจัดการน้ำชุมชน นอกเขตชลประทาน

2

ช่วงที่ 2. จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำชุมชน

1. กระบวนการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ การบริหารจัดการน้ำชุมชน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. กระบวนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ การวางกฎกติกาการใช้น้ำร่วมกัน

จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ

วางแผนการ
ดำเนินงานร่วมกัน

เก็บข้อมูลการใช้
น้ำและแหล่งน้ำ

วางกฎกติกาการ
ใช้น้ำร่วมกัน

3

ช่วงที่ 3. หนุนเสริมการบริหารจัดการน้ำ

1. การเก็บข้อมูล การจัดการข้อมูลแหล่งน้ำ การใช้น้ำเพื่อการเกษตรในชุมชน การค้นภาพถ่ายทางอากาศ
2. การแปรข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการวางแผนการพัฒนาแหล่งน้ำในชุมชน การวิเคราะห์ภาพถ่ายทางอากาศ
3. การบูรณาการหน่วยงานในการวางแผนผังเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชนทั้งระบบในภาพรวม

การวางแผน-ผังน้ำ และการบริหารจัดการน้ำชุมชนร่วมกัน

การจัดหาน้ำ

การจัดเก็บน้ำ

การจัดสรรน้ำ

การใช้ประโยชน์
(เพื่อการเกษตรฯ)

4

ช่วงที่ 4. พัฒนาระบบการจัดการน้ำ

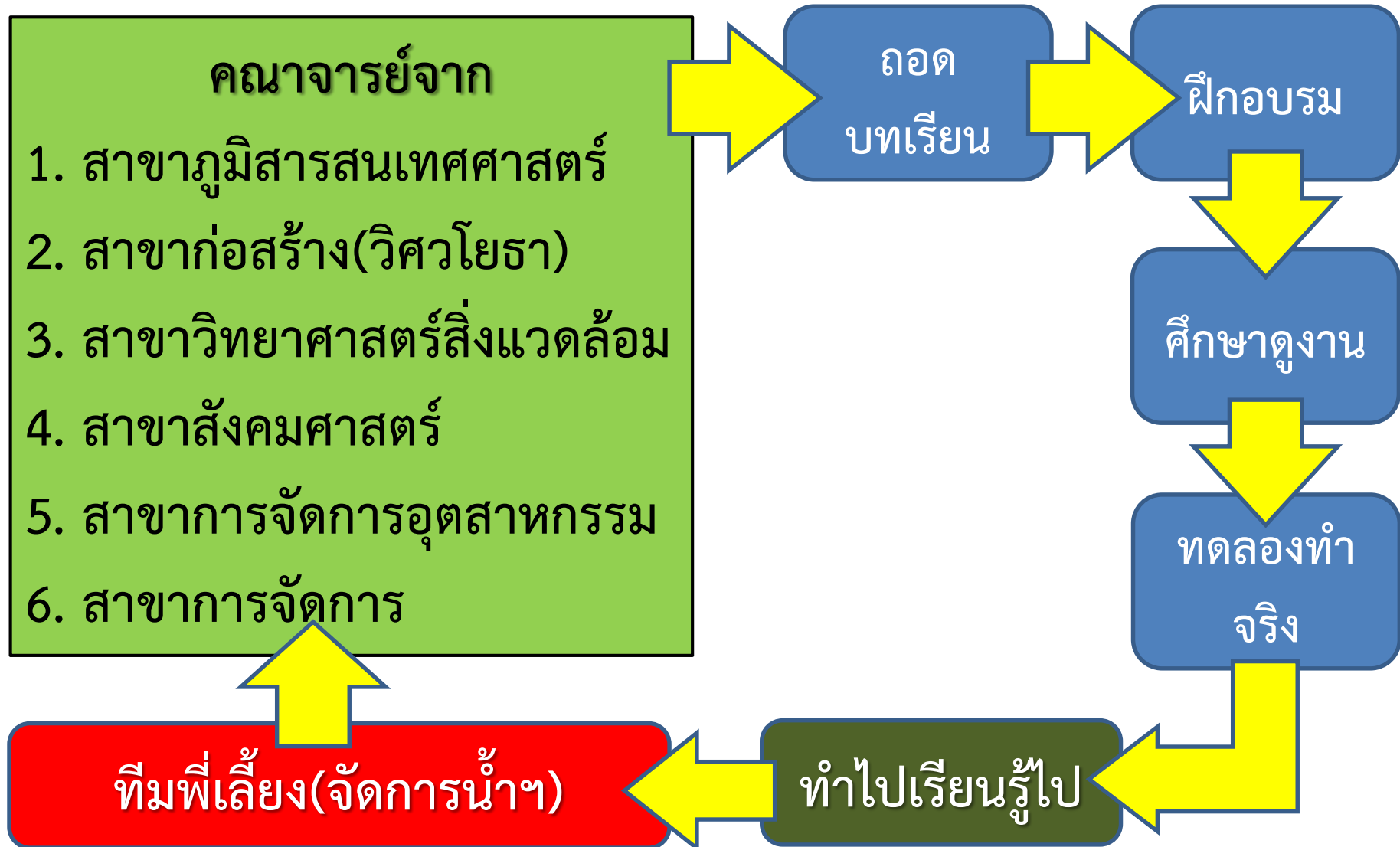
1. บทบาทหน้าที่ของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องน้ำ
2. การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ และการเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณจากหน่วยงานส่วนราชการ
3. รูปแบบการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ
4. การวางระบบกับกักตุนตามงานตามโครงการ

การจัดการทรัพยากรชุมชน แบบบูรณาการ

ช่วงที่ 1. สร้างพี่เลี้ยง(ด้านการบริหารจัดการน้ำฯ)

1. การถอดบทเรียนเพื่อการพัฒนาพี่เลี้ยงด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน
2. กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจหลักการบริหารจัดการน้ำในชุมชน

ช่วงที่ 2. จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำชุมชน

1. กระบวนการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ การบริหารจัดการน้ำชุมชน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
2. กระบวนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ การวางกฎกติกาการใช้น้ำร่วมกัน

ทีมพี่เลี้ยง(จัดการน้ำฯ)

ฝึกอบรมฯ

สร้างความรู้ความเข้าใจ

วางกฎกติกาการรวมกลุ่มกัน

จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำชุมชน

ด้านบทบาทหน้าที่
ด้านคุณธรรมจริยธรรม
ด้านแบบแผนการปฏิบัติ
ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มนอกเขตชลประทาน
ต้องมีลักษณะเป็นทางการ
จัดตั้งโดยคำสั่งของนายอำเภอ
200 กลุ่ม

ช่วงที่ 3. หนุนเสริมการบริหารจัดการน้ำ

1. การเก็บข้อมูล การจัดการข้อมูลแหล่งน้ำ การใช้น้ำเพื่อการเกษตรในชุมชน การค้นภาพถ่ายทางอากาศ
2. การแปรข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการวางแผนการพัฒนาแหล่งน้ำในชุมชน การวิเคราะห์ภาพถ่ายทางอากาศ
3. การบูรณาการหน่วยงานในการวางแผนผังเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชนทั้งระบบในภาพรวม

ทีมพี่เลี้ยง(จัดการน้ำฯ)

กลุ่มผู้ใช้น้ำชุมชน(ตำบล)

กลุ่มแบ่งเป็น 3 ระดับ

1. กลุ่มบริหารระบบรวม
2. กลุ่มบริหารระบบย่อย
3. กลุ่มบริหารเฉพาะแหล่งน้ำ

วางกระบวนการดำเนินงานร่วมกัน

เก็บข้อมูลการใช้น้ำและแหล่งน้ำ

เก็บข้อมูลด้านต่างๆดังนี้

1. ด้านความสูงต่ำของพื้นที่
2. ด้านการไหลของน้ำในพื้นที่
3. ด้านความต้องการใช้น้ำ
4. ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน

วางกฎกติกาการใช้น้ำร่วมกัน

วางแผนผังการบริหารจัดการน้ำชุมชนร่วมกัน

ช่วงที่ 4. พัฒนาระบบการจัดการน้ำ

1. บทบาทหน้าที่ของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องน้ำ
2. การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานราชการ และการเขียนโครงการเพื่อเสนอของบประมาณจากหน่วยงานส่วนราชการ
3. รูปแบบการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ
4. การวางระบบกำกับติดตามงานตามโครงการ

ทีมพี่เลี้ยง(จัดการน้ำฯ)

กลุ่มผู้ใช้น้ำชุมชน(ตำบล)

วางแผนผังการบริหารจัดการน้ำชุมชนร่วมกัน

อบรมบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานราชการที่
เกี่ยวข้องกับเรื่องน้ำ

การเขียนขอโครงการฯ ผ่านหน่วยงานราชการ(น้ำ)

เกิดการพัฒนาแหล่งน้ำ

ช่วงที่ 5. พัฒนาระบบกำกับติดตาม

1. รูปแบบการใช้น้ำ การจัดสรรน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำ
2. การวางระบบกำกับติดตามงานตามโครงการ

ทีมพี่เลี้ยง(จัดการน้ำฯ)

กลุ่มผู้ใช้น้ำชุมชน(ตำบล)

เกิดการพัฒนาแหล่งน้ำ

การวางแผนทางการใช้ประโยชน์ร่วมกัน

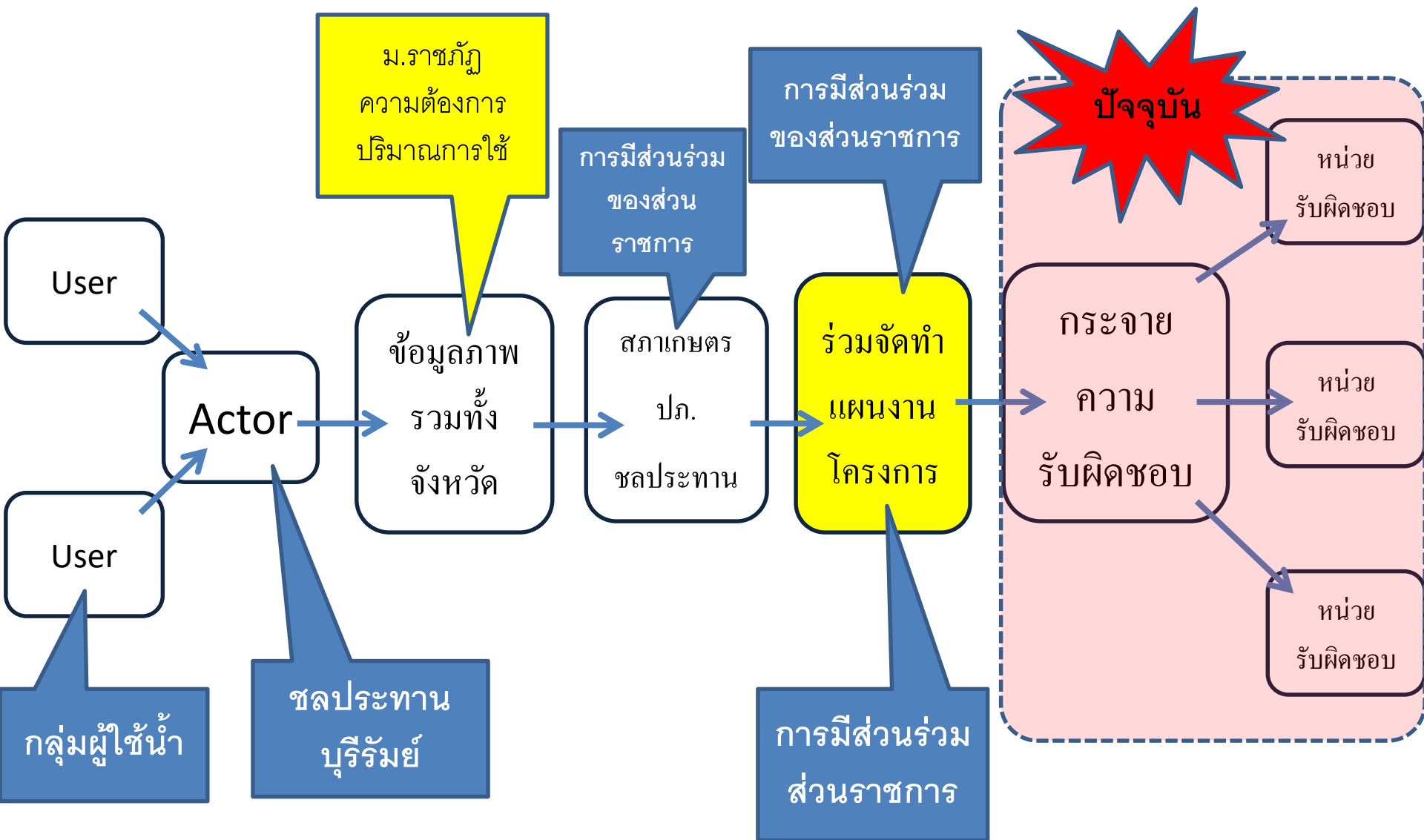
การวางระบบกำกับติดตามการใช้น้ำร่วมกัน

การใช้น้ำร่วมกันอย่างเข้มแข็งยั่งยืน

ตัวอย่างการปฏิบัติการในพื้นที่ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์

การกระจายความรับผิดชอบการบริหารจัดการน้ำ

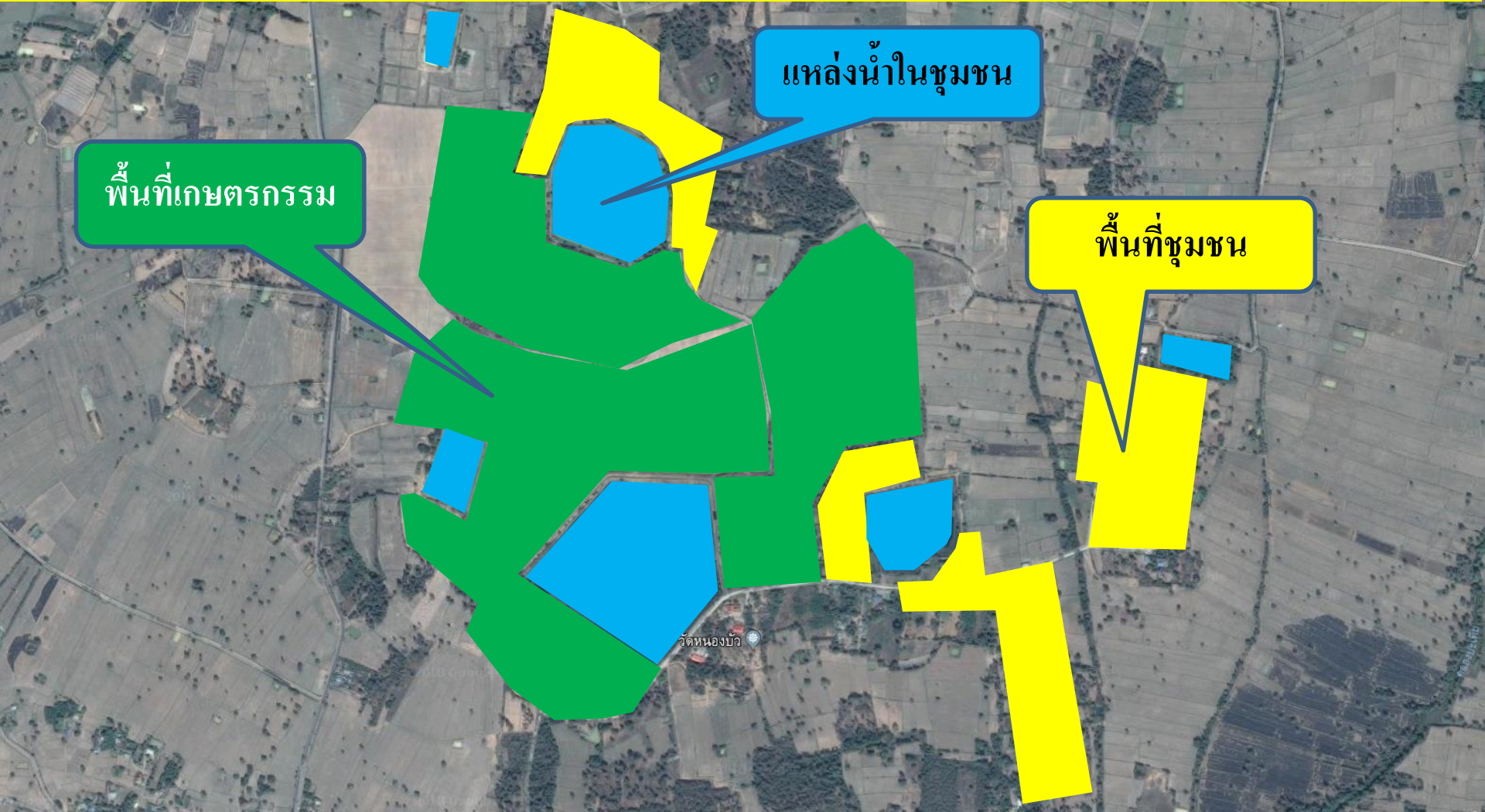

5. การทำข้อมูลกลุ่มผู้ใช้น้ำและเพื่อการวางแผนใช้น้ำและการวางแผนพัฒนาแหล่งน้ำ

5. การทำข้อมูลกลุ่มผู้ใช้น้ำและเพื่อการวางแผนใช้น้ำและการวางแผนพัฒนาแหล่งน้ำ

5. การทำข้อมูลกลุ่มผู้ใช้น้ำและการวางแผนใช้น้ำและการวางแผนพัฒนาแหล่งน้ำ

ขั้นตอนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ

ขั้นตอนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำนอกเขตชลประทาน ตำบลหนองโสน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน	นายอำเภอนางรอง	ทรัพยากรน้ำจังหวัด	หมายเหตุ
<p>จุดเริ่มต้น</p> <p>↓ ①</p> <p>พิจารณาความจำเป็นก่อนและหลัง</p> <p>1.1 รวบรวมรายชื่อข้อมูลรายชื่อผู้ใช้น้ำ</p> <p>1.2 กำหนดแผนการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำแต่ละแหล่งน้ำ</p>	<p>②</p> <p>ขั้นการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำนอกเขตชลประทาน</p> <p>2.1 - ประชาสัมพันธ์</p> <p>2.2 ประชุมเกษตรกรเพื่อจัดตั้งกลุ่ม</p> <p>2.3 สร้างความเข้าใจกับเกษตรกร</p> <p>2.4 เลือกหัวหน้ากลุ่มพื้นฐาน</p> <p>2.5 จัดทำระเบียบข้อบังคับกลุ่มฯ</p>	<p>③</p> <p>การขึ้นทะเบียนองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำนอกเขตชลประทาน</p>	<p>④</p> <p>รายงานจังหวัด</p>	<p>1. มีปัญหาความขัดแย้งของเกษตรกรเรื่องการแบ่งปันน้ำ</p> <p>1.1 นัดเกษตรกรมาประชุมพร้อมกันแล้วให้เกษตรกรลงชื่อแยกตามแหล่งน้ำพร้อมทั้งบันทึกข้อมูลอื่น ๆ เช่น ท.ท. ใช้น้ำกี่ไร่ สภาพเป็นภูมิกรรมสิทธิ์ในที่ดิน</p> <p>1.2 กำหนดระยะเวลาในการจัดตั้งกลุ่ม บรรจุเข้าแผนงานพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำฯ เพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณ</p> <p>2. ขึ้นดำเนินการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำนอกเขตชลประทาน</p> <p>2.1 นัดประชุมเกษตรกรโดยเลือกสถานที่ที่เหมาะสม</p> <p>2.2 การประชุมอาจแยกประชุมครั้งละ 1 กลุ่ม หรือหลายกลุ่ม</p> <p>2.3 แจ้งให้ทราบเกี่ยวกับรายละเอียดต่าง ๆ ที่สำคัญของโครงการต่างๆ เช่น การบริหารจัดการน้ำ เหตุผลที่ต้องรวมตัวเป็นกลุ่มฯ ประโยชน์ของของเกษตรกรบทบาทหน้าที่ของตนในการบริหารจัดการน้ำ</p> <p>2.4 ให้เกษตรกรเสนอรายชื่อเกษตรกรในกลุ่มเดียวกันที่มีความเหมาะสมเป็นหัวหน้ากลุ่มถ้ามีมากกว่า 1 ชื่อให้ลงคะแนนเลือก ผู้ได้รับตำแหน่งหัวหน้ากลุ่ม เลือกผู้ช่วยเหลือ, เสร็จแล้วเพื่อความคล่องตัวในการทำงานบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ของกลุ่ม</p> <p>2.5 จนท. อบต. ควรเสนอระเบียบข้อบังคับเบื้องต้น เช่น การบำรุงรักษา, การประชุม, ประสานงาน, บทลงโทษ จัดทำระเบียบข้อบังคับกลุ่มฯ ให้หัวหน้ากลุ่มและสมาชิกลงนาม โดยมี จนท. ชลประทาน และ จนท. ปกครองท้องถิ่นเป็นสักขีพยาน</p> <p>3. อบต. และอำเภอ มีข้อมูลจำนวนองค์กรผู้ใช้น้ำที่ถูกต้องและเป็นคชมิติตัวหนึ่ง, การประสานงานกับองค์กรผู้ใช้น้ำ มีความใกล้ชิดและต่อเนื่อง จัดทำข้อมูลประเมินความเข้มแข็งขององค์กร สามารถมากำหนดแผนหรือนโยบายหลักฐานการขึ้นทะเบียนเป็นหลักฐานใช้อ้างอิงการนับอายุขององค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อคัดเลือกสถาบันเกษตรกรดีเด่น</p> <p>4. รายงานต่อจังหวัดบุรีรัมย์ ผ่านทรัพยากรน้ำจังหวัดบุรีรัมย์</p>

ตัวอย่าง การจัดทำบัญชีกลุ่มผู้ใช้น้ำ

2

ชื่อกลุ่มตามแหล่งน้ำ.....บ้าน..... หมู่.....ตำบล.....
อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
ที่ตั้งกลุ่ม..... โทร.....

คณะกรรมการ

1. นายคำ	<u>ทิลา</u>	ประธานกรรมการ
2. นายกิตติชัย	ใจจะติ	รองประธานกรรมการ
3. นายจรรุญ	<u>รัตนไศร</u>	รองประธานคนที่ 2
4. นายประจักษ์	คำสุข	กรรมการ
5. นางสาวทัศน	เขมาชะ	กรรมการ
6. นายสิน	<u>ใจฝัน</u>	กรรมการ
7. นางสาวกมลไธทอง	<u>วงศ์รังษี</u>	กรรมการ
8. นายสำรวย	ธนูใจ	กรรมการ
9. นางฟองคำ	ดาตวิวงศ์	กรรมการ
10. นายแดง	กิริเรือง	กรรมการ
11. นายแอ็ค	<u>ทิลา</u>	เหรัญญิก
12. นางมณี	กัลยาโน	ผู้ช่วยเหรัญญิก
13. นางสาวลักขณา	เจียวจำ	เลขานุการ
14. นาย <u>พิษณุ</u>	<u>สุระ</u>	ผู้ช่วยเลขานุการ

ลงชื่อ..... (นายทะเบียน)

(.....)

นายทะเบียนกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลหนองโสน

ลงชื่อ..... (ผู้เห็นชอบ)

(.....)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโสน

ลงชื่อ..... (ผู้รับรองการจัดตั้ง)

(.....)

นายอำเภอนางรอง

การขึ้นทะเบียนสมาชิก

การขึ้นทะเบียนสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ พ.ศ. 2561

3

กลุ่ม..... แหล่งน้ำ..... บ้าน..... ตำบล..... อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ชื่อ-สกุล(สมาชิก)	เลขบัตรประชาชน	อายุ	เพศ	ที่อยู่ของสมาชิกผู้ใช้น้ำ					พื้นที่ทำกิน (ไร่)	ประเภทการผลิตในที่ทำกิน (ไร่)						ปริมาณ ความจุ (ลบ.ม.)	ที่ตั้งแปลงที่ดิน (รหัส)
					เลขที่	หมู่ที่	บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ทำนา	ทำสวน	ไร่หมุน	ไร่อ้อย	ระบุ	อื่นๆ		
1									นางรอง	บุรีรัมย์								A - 01
2									นางรอง	บุรีรัมย์								A - 02
3									นางรอง	บุรีรัมย์								A - 03
4									นางรอง	บุรีรัมย์								A - 04
5									นางรอง	บุรีรัมย์								A - 05
6									นางรอง	บุรีรัมย์								
7									นางรอง	บุรีรัมย์								
8									นางรอง	บุรีรัมย์								
9									นางรอง	บุรีรัมย์								
10									นางรอง	บุรีรัมย์								
11									นางรอง	บุรีรัมย์								
12									นางรอง	บุรีรัมย์								
13									นางรอง	บุรีรัมย์								
9									นางรอง	บุรีรัมย์								
10									นางรอง	บุรีรัมย์								
11									นางรอง	บุรีรัมย์								
12									นางรอง	บุรีรัมย์								
13									นางรอง	บุรีรัมย์								
14									นางรอง	บุรีรัมย์								
15									นางรอง	บุรีรัมย์								

การขิ่้นทะเบียนสมาชิก

ที่ตั้งแหล่งน้ำและพื้นที่เกษตรของกลุ่ม.....ผู้ใช้น้ำ

ชื่อแหล่งน้ำ.....บ้าน.....ตำบล.....อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

พ.ศ. 2561

4

ชื่อ-สกุล (สมาชิกผู้ใช้น้ำ)

1. นาย..... แปลง A-01
2. นาย..... แปลง A-02
3. นาย..... แปลง A-03
4. นาย..... แปลง A-04
5. นาย..... แปลง A-05
- 6.....
- 7.....
- 8.....
- 9.....
- 10.....
- 11.....
- 12.....

ผลการดำเนินงานอบรมกลุ่มผู้ใช้น้ำ (นอกเขตชลประทาน)

กลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อการจัดสรรน้ำในพื้นที่

ร่วมกันตีฝายซ่อมฝาย

ร่วมคัดเลือกผู้นำกลุ่มในการจัดการน้ำ

ร่วมกันวางกฎกติกาการจัดการน้ำ

ร่วมกันขุดลอกลำเหมือง(คลองส่งน้ำ)

(ตัวอย่าง) โครงสร้างกลุ่มบริหารจัดการน้ำ (นอกเขตชลประทาน)

โครงสร้างคณะกรรมการกลุ่มบริหารจัดการน้ำตำบลโคกย่าง
ตำบลโคกย่าง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

โครงสร้างคณะกรรมการกลุ่มบริหารจัดการน้ำตำบลบ้านยาง
ตำบลบ้านยาง อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

นายธรรมศักดิ์ พูลประโคน
ประธาน
0641412450

นายเชื่อง ชัยประโคน
รองประธาน
0981627581

นายจุไร พันธ์
รองประธาน
0610578342

นายณัฐพรณ์ นงกรณ์กิจ
เลขานุการ
0837458737

นายดล นงกรณ์
ผู้ช่วยเลขานุการ
0876503206

นายณกเล็ก พินสุ
เหรัญญิก
085492289

นายบุญรอด องค์สูง
ผู้ช่วยเหรัญญิก
0837247621

นายสุเทพ จงกล
ปฏิคม
0956153612

นายณัฐศักดิ์ พูลประโคน
ผู้ช่วยปฏิคม
0943094311

นายณณม สุชนแก้ว
ผู้ช่วยปฏิคม

นายสมวิล เรียวไรสง
ประธาน
0982400826

นายไธม สุทธิเศษ
รองประธาน
0878779715

นายณรงค์ เกตุชาติ
รองประธาน
0956029567

นายสุธรร เกตุชาติ
เลขานุการ
0621820890

นายบุญเลี้ยง ชัยปัญญา
เลขานุการ
0854117954

นายสุพัฒน์ ประพาศพิช
เหรัญญิก
0895819277

นายใหญ่ บุญเรือง
เหรัญญิก
0833876695

นายขาว พิมพ์เชื้อ
ปฏิคม
0933533064

นายธาดา วิทกเทิน
ปฏิคม
0898180498

(ตัวอย่าง) โครงสร้างกลุ่มบริหารจัดการน้ำ (นอกเขตชลประทาน)

โครงสร้างคณะกรรมการกลุ่มบริหารจัดการน้ำตำบลโคกสนวน

ตำบลโคกสนวน อำเภอขามันธ์ จังหวัดบุรีรัมย์

โครงสร้างคณะกรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำหนองคลองช่องแมว - ลำปะเทีย
ตำบลหนองโสน อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์

นายวิชัย วรครุฑ
ประธาน
0862506739

นายพิสิทธิ์ จิณมาลี
รองประธาน
0923763510

นางสุภาพร แก้วสุข
รองประธาน
0811488285

นางประกอบ กิ่งนันท์
เลขานุการ
0637724496

นางมะลิวรรณ คุชิตา
เหรัญญิก
0892837668

นางบัวลอย ดวงเพชร
ปฎิคม
0862459060

นายเสาร์ สมหวัง
ประธาน

นายชวัล นุชสาย
รองประธาน

นายสงวน รัตนอิวัฒน์
รองประธาน

นางปริดา จรกระโทก
เลขานุการ

นางรัชนี ท้าวหาญ
เหรัญญิก

นายสำเริง สุนันบุรณ์
ปฎิคม

นางสาวสว่างค์ เทียรธรรม
ผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวสุนีย์ ปิ่นแก้ว
ผู้ช่วยเหรัญญิก

นายอัศราย สิดา
ผู้ช่วยปฎิคม

(ตัวอย่าง) คำสั่งแต่งตั้งกลุ่มบริหารจัดการน้ำโดยนายอำเภอ

ประกาศอำเภอปะคำ
เรื่อง แต่งตั้ง กลุ่มบริหารจัดการน้ำชุมชน “ตำบลปะคำ”
ตำบลปะคำ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์

เพื่อให้การบริหารการใช้น้ำตำบลปะคำ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการชลประทานที่ดี และเพื่อให้เกษตรกรกลุ่มผู้ใช้น้ำรู้จักคุณค่าของวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัดและถูกหลักวิชาการชลประทาน ตลอดจนร่วมกันดูแลรักษาแหล่งน้ำขบคันดินอาคารบังคับน้ำและสิ่งก่อสร้างอื่นๆ เช่น คลองส่งน้ำ คลองระบายน้ำ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับกลุ่มบริหารจัดการน้ำชุมชนประกอบกับมติที่ประชุมให้จัดตั้ง กลุ่มบริหารจัดการน้ำชุมชน “ตำบลปะคำ”

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๕๓๔ มาตรา ๖๒ ประกอบมาตรา ๖๕ และพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช ๒๔๕๗ จึงขอแต่งตั้งกลุ่มบริหารจัดการน้ำชุมชน “ตำบลปะคำ” ดังนี้

กรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย

๑. นายอำเภอปะคำ
๒. ผู้แทนโครงการชลประทานบุรีรัมย์
๓. พัฒนาการอำเภอปะคำ
๔. เกษตรอำเภอปะคำ
๕. นายกเทศมนตรีตำบลปะคำ
๖. กำนันตำบลปะคำ
๗. ดร. เขาวลิต สิมสวย

กลุ่มบริหารจัดการน้ำชุมชน “ตำบลปะคำ” ประกอบด้วย

๑. นายประกิจ	ยี่หวางค์	ประธาน
๒. นายนิยม	ปราบพยัคฆา	รองประธาน
๓. นายประภาสิทธิ์	ประดิษฐวงศ์	รองประธาน
๔. นายสุพล	ขอมกลาง	กรรมการฝ่ายจัดสรรน้ำ
๕. นายจริญ	ดอกเข็ม	กรรมการฝ่ายจัดสรรน้ำ
๖. นายจำลอง	นาคชลธิ์	กรรมการฝ่ายจัดสรรน้ำ
๗. นายอนพัทธ์	แววกระโทก	กรรมการฝ่ายดูแลบำรุงรักษา
๘. นายหลีก	ทรงศรี	กรรมการฝ่ายดูแลบำรุงรักษา
๙. นายชิงชัย	จวงวงศ์	กรรมการฝ่ายกองทุนและจัดหางบประมาณ
๑๐. นางทนงค์	เพชรนางรอง	กรรมการฝ่ายกองทุนและจัดหางบประมาณ

ผลการจัดตั้งกลุ่มบริหารจัดการน้ำ (นอกเขตชลประทาน)

๒.๑ ปฏิทินการจําเอบรการพัฒนาจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในระดับอำเภอ จังหวัดบุรีรัมย์

ลำดับ	อำเภอ	วันที่จัดอบรม	สถานที่	จำนวนกลุ่มที่จัดตั้ง
๑	อำเภอห้วยราช	๑๖-๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๒	ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน ๖ กลุ่ม
๒	อำเภอกระสัง	๒๙-๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒	ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลศรีภูมิ อำเภอกระสัง และห้องประชุมเทศบาลตำบลสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน ๙ กลุ่ม
๓	อำเภอละหานทราย	๖ - ๗ กันยายน ๒๕๖๒	ประชุมเทศบาลตำบลตาจ่ง อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน ๓ กลุ่ม
๔	อำเภอหนองกี่	๒๐ - ๒๑ กันยายน ๒๕๖๒	ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งกระตาดพัฒนา อำเภอหนองกี่ และ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน ๗ กลุ่ม
๕	อำเภอหนองหงส์	๔ - ๕ ตุลาคม ๒๕๖๒	ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน ๗ กลุ่ม
๖	อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	๑ - ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๒	ห้องประชุมเทศบาลตำบลถาวร อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน ๕ กลุ่ม

ลำดับ	อำเภอ	วันที่จัดอบรม	สถานที่	จำนวนกลุ่มที่จัดตั้ง
๗	อำเภอแคนดง	๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒	ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน ๔ กลุ่ม
๘	อำเภอนาโพธิ์	๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๒	ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคู อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน ๒ กลุ่ม
๙	อำเภอคูเมือง	๖ - ๗ ธันวาคม ๒๕๖๒	ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแพ อำเภอคูเมือง และองค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	จำนวน ๕ กลุ่ม
๑๐	อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์	๑๙-๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๒	อยู่ในระหว่างประสานงานกับหน่วยงาน อบท. ในพื้นที่	-
๑๑	อำเภอบ้านกรวด	๒๑ - ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓	อยู่ในระหว่างประสานงานกับหน่วยงาน อบท. ในพื้นที่	-
๑๒	อำเภอโนนดินแดง	๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓	อยู่ในระหว่างประสานงานกับหน่วยงาน อบท. ในพื้นที่	-
๑๓	อำเภอโนนสุวรรณ	๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓	อยู่ในระหว่างประสานงานกับหน่วยงาน อบท. ในพื้นที่	-

ผลการจัดตั้งกลุ่มบริหารจัดการน้ำ (นอกเขตชลประทาน)

ที่	อำเภอ	จำนวน กลุ่มบริหารจัดการน้ำตำบล
1	ห้วยราช	6 กลุ่ม
2	กระสัง	9 กลุ่ม
3	ละหานทราย	3 กลุ่ม
4	หนองกี่	7 กลุ่ม
5	หนองหงส์	7 กลุ่ม
6	เฉลิมพระเกียรติ	5 กลุ่ม
7	แคนดง	4 กลุ่ม
8	นาโพธิ์	2 กลุ่ม
9	คูเมือง	5 กลุ่ม
10	บ้านใหม่ไชยพจน์	4 กลุ่ม
11	บ้านกรวด	6 กลุ่ม
12	โนนดินแดง	4 กลุ่ม
13	โนนสุวรรณ	4 กลุ่ม
รวมช่วงที่ 1		65 กลุ่ม

ที่	อำเภอ	จำนวน กลุ่มบริหารจัดการน้ำตำบล
14	เมือง	3 กลุ่ม
15	ลำปลายมาศ	4 กลุ่ม
16	ชำนิ	3 กลุ่ม
17	พลับพลาชัย	5 กลุ่ม
18	สตึก	4 กลุ่ม
19	พุทไธสง	3 กลุ่ม
20	ประโคนชัย	4 กลุ่ม
21	บ้านด่าน	2 กลุ่ม
22	ปะคำ	3 กลุ่ม
23	นางรอง	4 กลุ่ม
รวมทั้งสิ้น ช่วงที่ 2		35 กลุ่ม

รวมทั้งสิ้น $65+35 = 100$ กลุ่ม

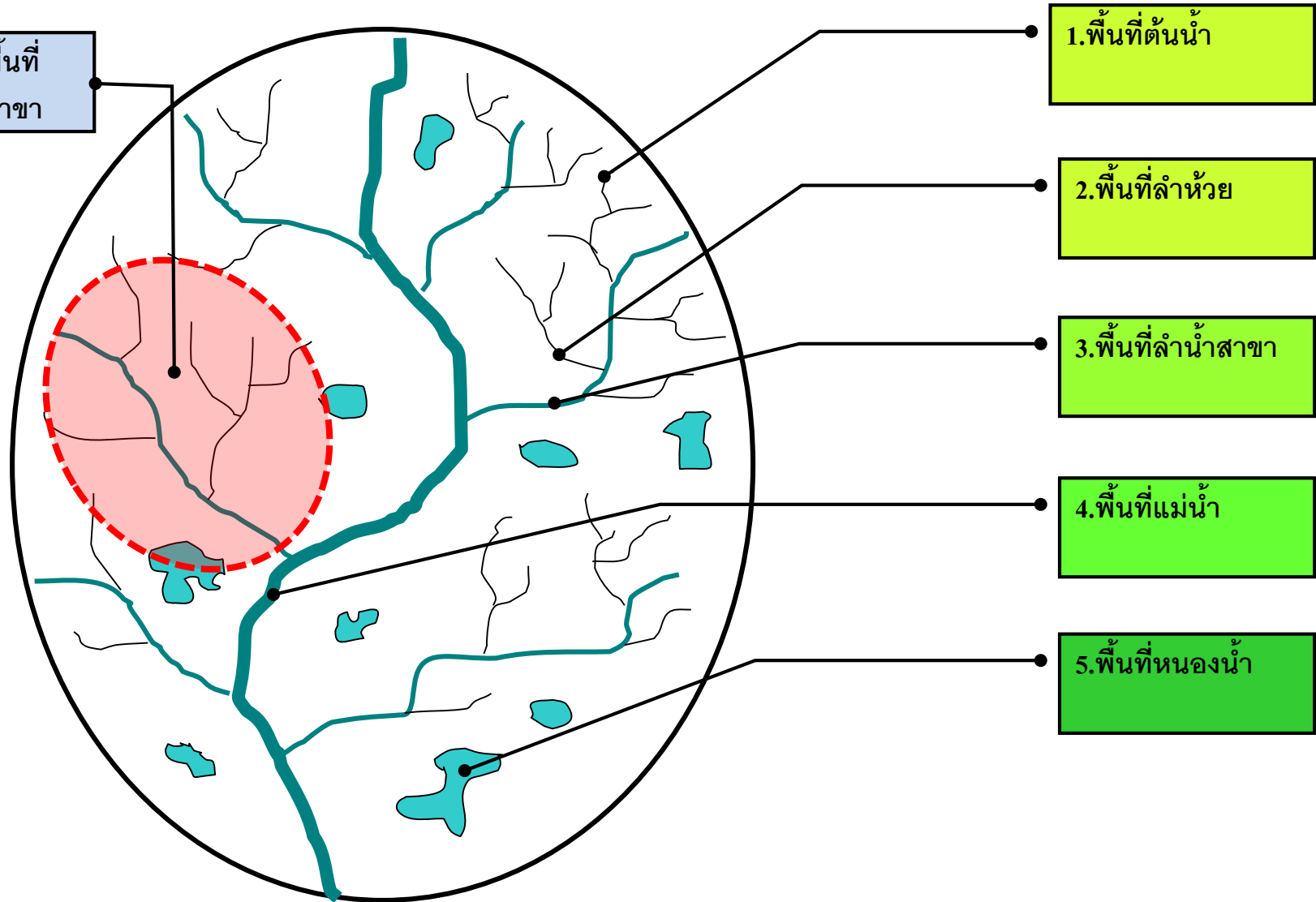
ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มผู้นำฯ

ลักษณะเฉพาะของพื้นที่ 1 ลุ่มน้ำ

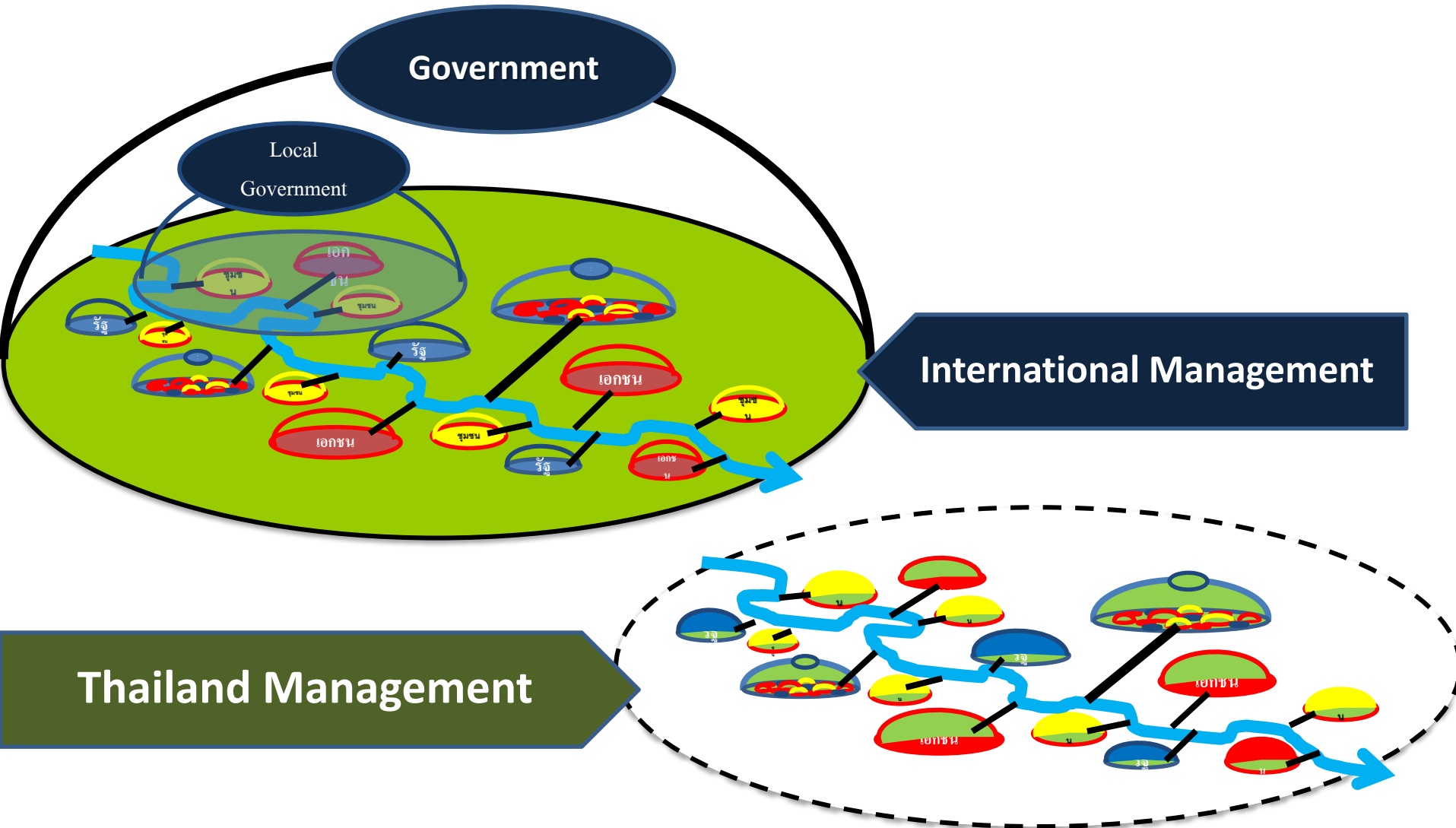

กรมชลประทาน

กรมส่งเสริมการเกษตร

Comparison type of management system between International & Thailand

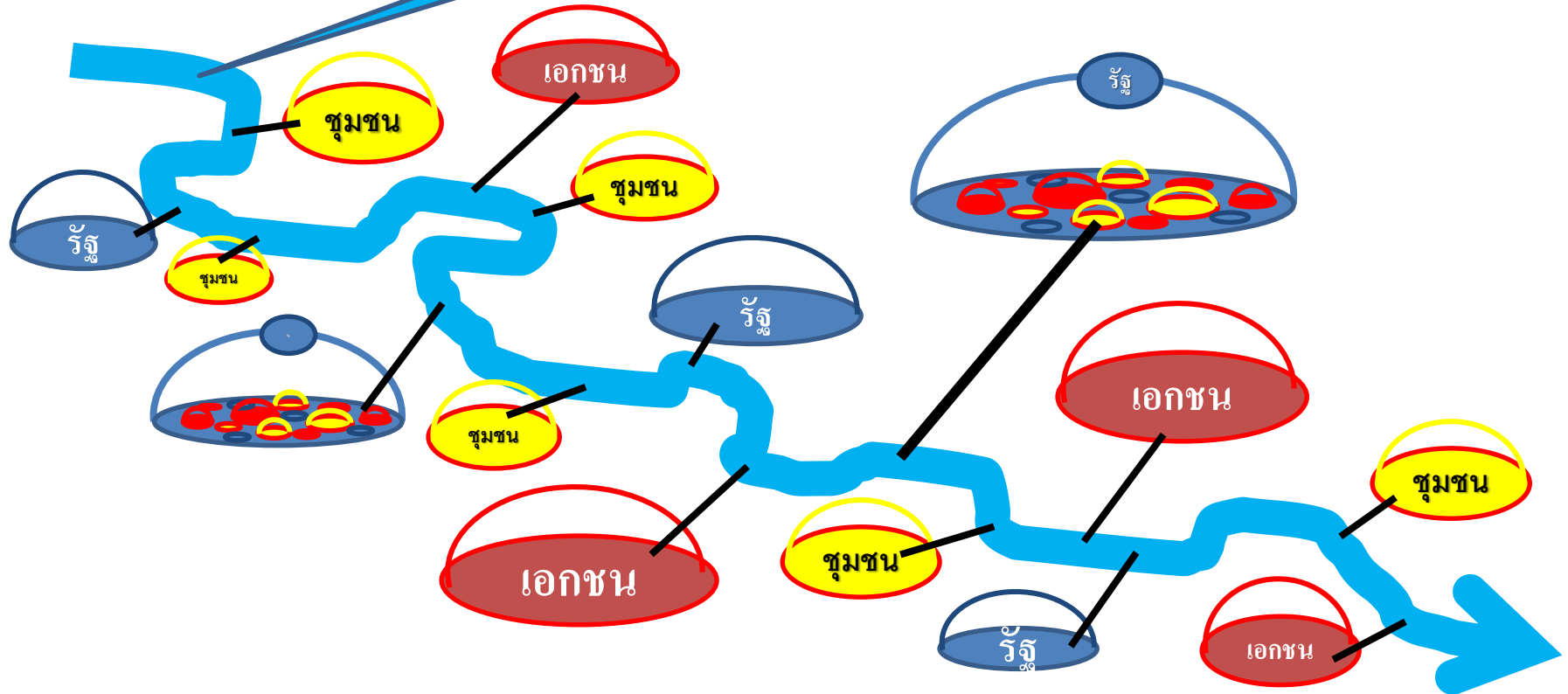
 Management by government

 Management by private

 Management by community

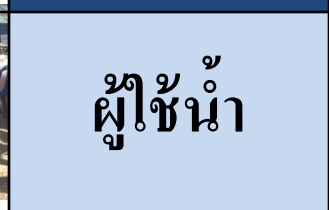
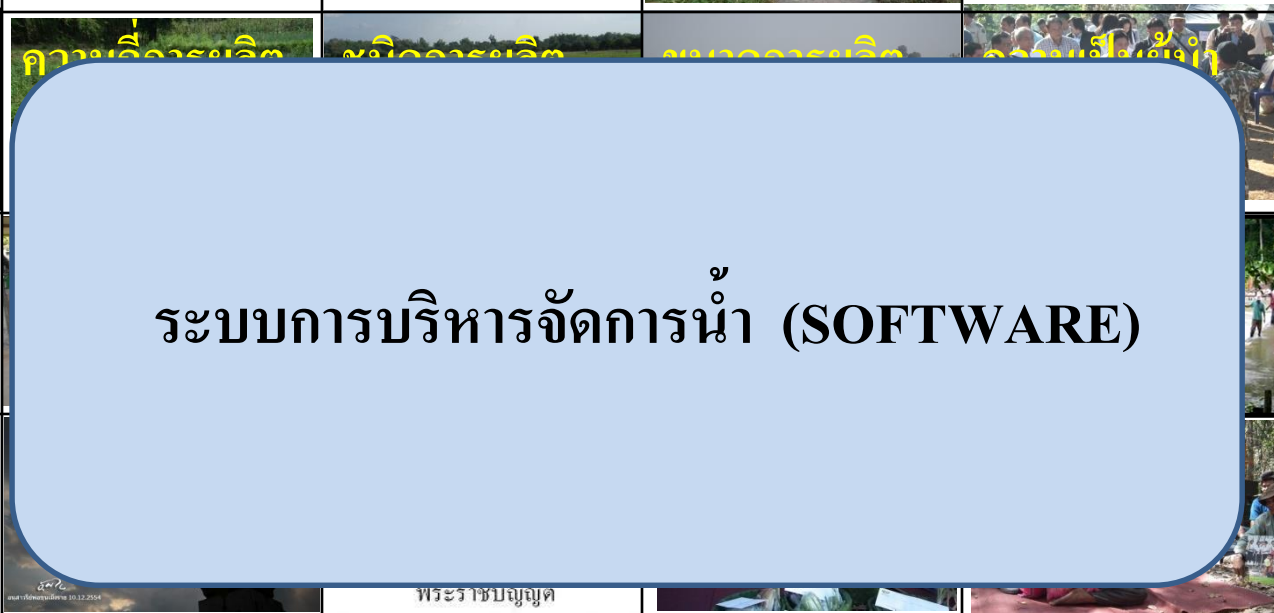
River or canal

Phenomenon of user in river water resources

สรุป ตัวแปรที่มีผลต่อรูปแบบของสถาบันจัดการน้ำชุมชน

กลุ่มผู้ใช้น้ำ 1 ระบบ

ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ

1. HARDWARE (ระบบส่งน้ำ)
2. SOFTWARE (ระบบบริหารจัดการ)

1. HARDWARE

(ระบบส่งน้ำ)

1.ระบบส่งน้ำ

(HARDWARE)

ลำเหมือง

ประตู
ระบายน้ำ

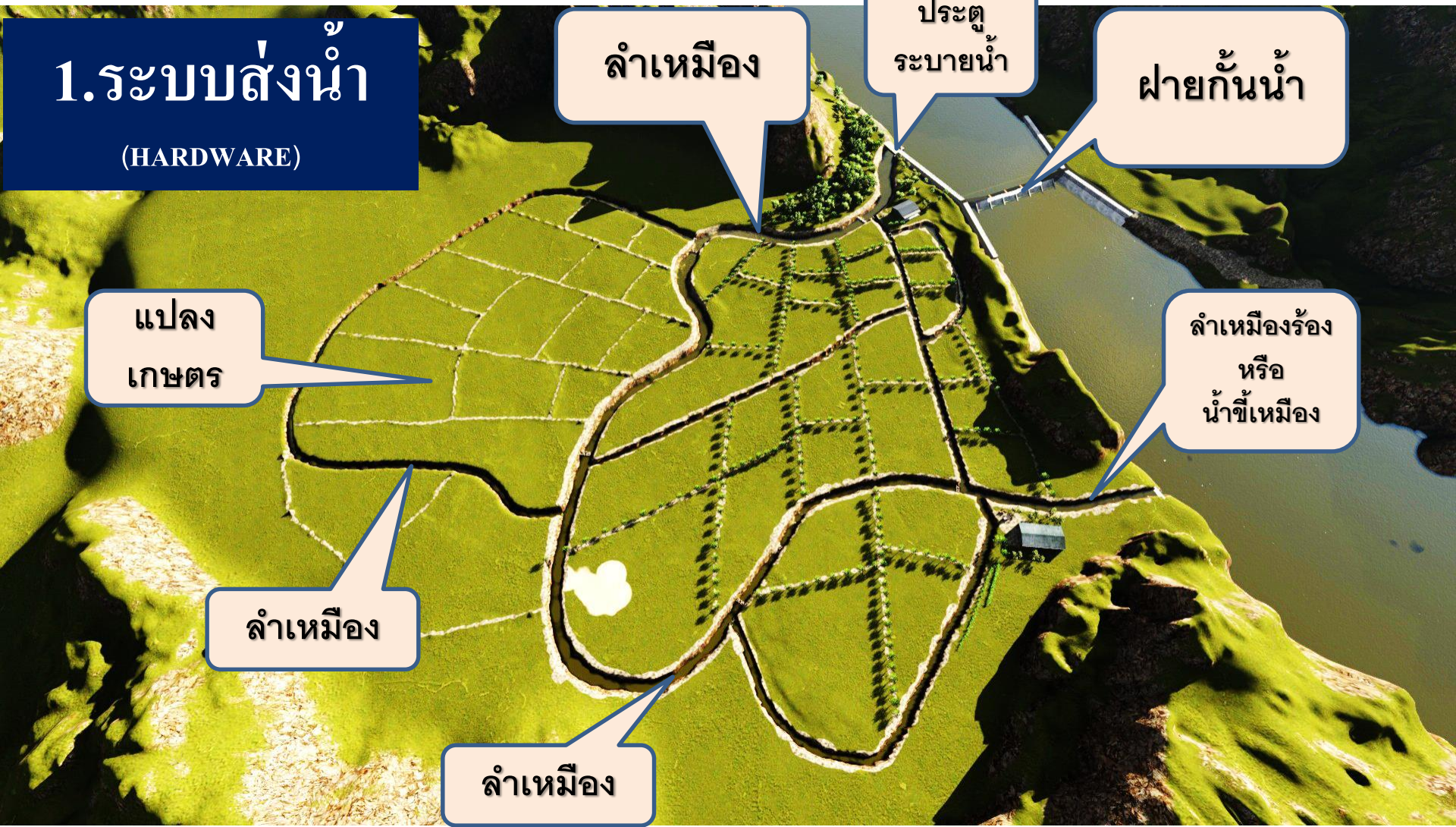
ฝายกั้นน้ำ

ลำเหมืองร่อง
หรือ
น้ำชีเหมือง

แปลง
เกษตร

ลำเหมือง

ลำเหมือง

2. SOFTWARE

(ระบบบริหารจัดการ)

2.ระบบบริหารจัดการ (SOFTWARE)

2.ระบบบริหารจัดการ (SOFTWARE)

กลุ่มผู้ใช้น้ำ
ฝ่ายทุ่งปี
ทั้งหมด 42 คน

กลุ่มผู้ใช้น้ำร่วมกันสร้างฝายในแม่น้ำ

กลุ่มผู้ใช้น้ำช่วยกันสร้างฝายในลำห้วย(ต้นน้ำ)

กลุ่มผู้ใช้น้ำช่วยกันขุดลำเหมือง

กลุ่มผู้ใช้น้ำช่วยกันขุดลำเหมือง(แล้วเสร็จ)

กลุ่มผู้ใช้น้ำช่วยกันขุดลำเหมือง(ผันน้ำเข้าแปลงเกษตร)

กลุ่มผู้ใช้น้ำร่วมกันวางกฎกติกาการใช้น้ำ

ผู้นำ ในการจัดสรรน้ำในพื้นที่

ร่วมกันตีฟายซ่อมฟาย

ร่วมคัดเลือกผู้นำกลุ่มในการจัดการน้ำ

ร่วมกันวางกฎกติกาการจัดสรรน้ำ

ร่วมกันขุดลอกลำเหมือง(คลองส่งน้ำ)

ระบบกำกับ ในการจัดสรรน้ำในพื้นที่

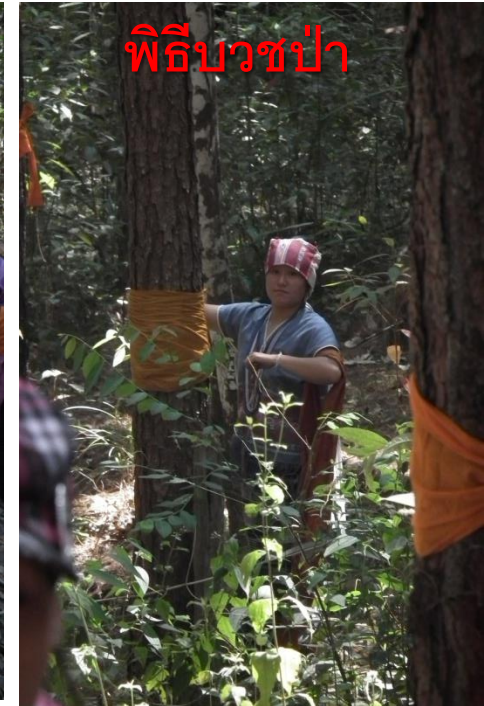
พิธีเลี้ยงผีฝ่าย

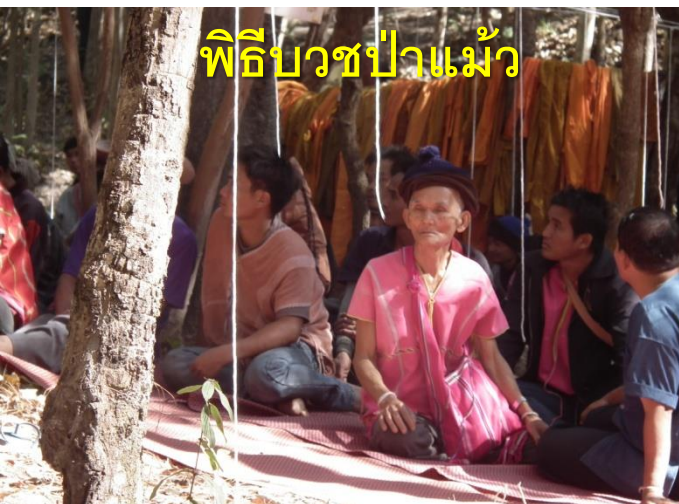
พิธีบวชป่า

พิธีเลี้ยงผีขุนน้ำ

พิธีบวชป่า

พิธีบวชป่าแม่

พิธีบวชป่าปะกาเกอญอ

พิธีบวชป่าเมือง

กฎ-กติกา ในการจัดสรรน้ำในพื้นที่

ระบบการคิดของกลุ่มผู้ใช้น้ำ			
ชนิดการผลิต	ช่องระบายน้ำ(นิ้ว)	ขนาดพื้นที่(ไร่)	รอบวัน รอบเวร(วัน)
1. การทำนา	กว้าง 2 นิ้ว = 1 – 3 ไร่	1 - 3 ไร่ = Ø 1 นิ้ว	1 วัน = 5 ไร่ลงมา
2. การทำสวนผัก	กว้าง 3 นิ้ว = 3 – 5 ไร่	4 - 5 ไร่ = Ø 2 นิ้ว	2 วัน = 10 ไร่ลงมา
3. การทำไร่	กว้าง 4 นิ้ว = 5 – 8 ไร่	6 - 10 ไร่ = Ø 3 นิ้ว	3 วัน = 15 ไร่ลงมา
4. การปลูกไม้ผล	กว้าง 5 นิ้ว = 8 – 15 ไร่	10 ไร่ขึ้นไป = Ø 4 นิ้ว	
1. การทำนา	Ø 1 นิ้ว = 10 – 20 บาท	1 ไร่ = 15 – 50 บาท	1 วัน = 5 ไร่ลงมา
2. การทำผักสวน	Ø 1 นิ้ว = 1 – 2 ไร่	1 ไร่ = 50 – 100 บาท	1 วัน = 5 ไร่ลงมา
3. การทำไร่	Ø 1 นิ้ว = 1 – 2 ไร่	1 ไร่ = 20 – 100 บาท	1 วัน = 5 ไร่ลงมา
4. การปลูกไม้ผล	Ø 1 นิ้ว = 1 – 4 ไร่	1 ไร่ = 200 – 1,000 บาท	ครึ่งวัน = 5 ไร่ลงมา

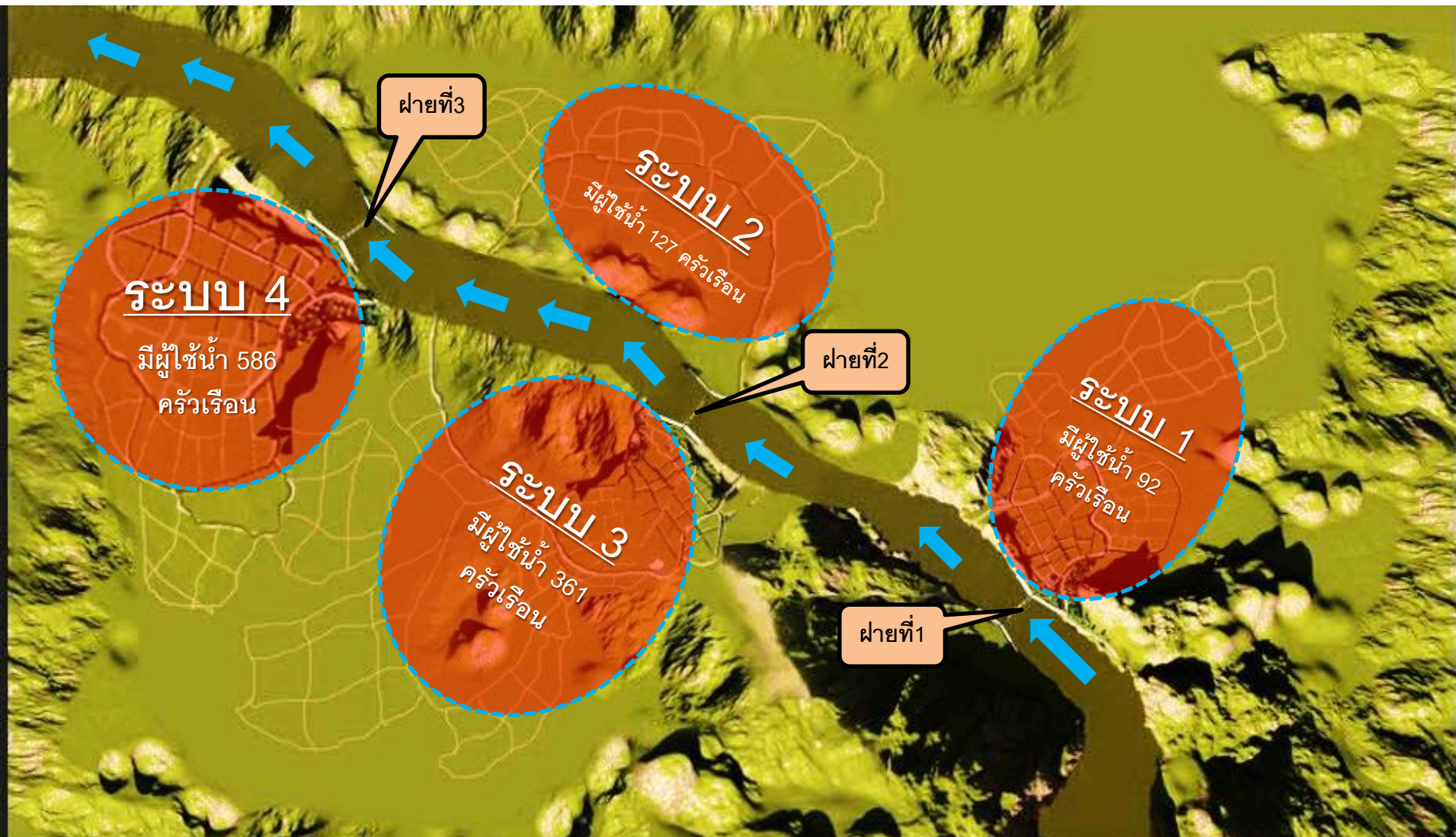
ขนาดช่องระบายน้ำเข้าแปลงเกษตร(ต่าง) = ขนาดพื้นที่ x ชนิดการเพาะปลูก x ระยะห่างจากแหล่งน้ำ
(ต่าง) มีค่าประมาณ 7.5 นิ้ว = 5 ไร่ x 1.00 x 1.50 กิโลเมตร

ชนิดการเพาะปลูก = 1 เมื่อปลูก ข้าว พืชไร่ พืชสวน, 0.5 เมื่อปลูกพืชยืนต้น ,ผลไม้

การสร้างเครือข่ายผู้นำ

ระบบกลุ่มผู้ใช้น้ำตลอดลำน้ำ

พื้นที่ลุ่มน้ำ

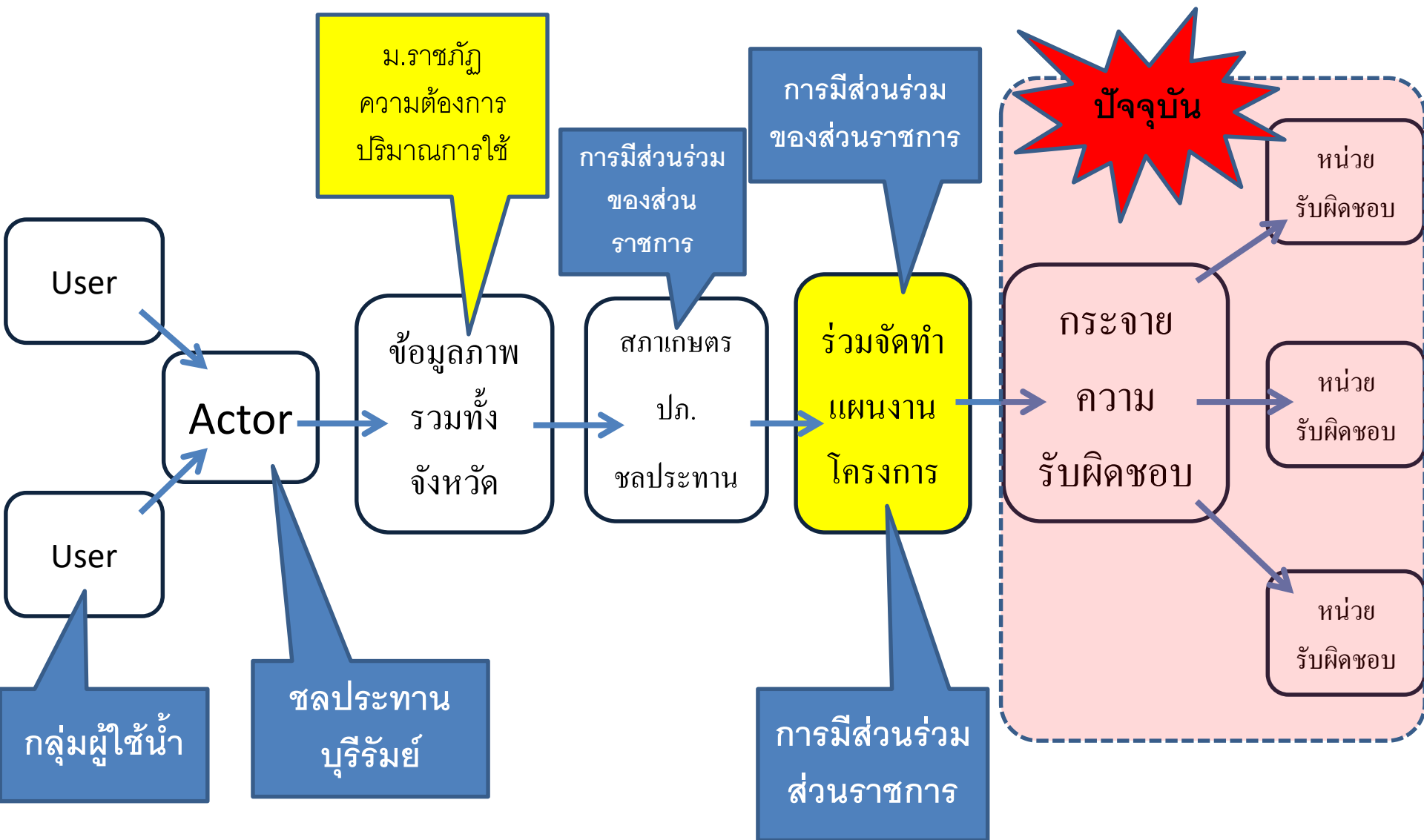
ตลอดลุ่มน้ำมีผู้ใช้น้ำตั้งแต่ 1,000 – 100,000 ครัวเรือน
แล้วแต่ลุ่มน้ำนั้นจะเล็กหรือใหญ่แตกต่างกันไป

ที่ตั้งฝ่าย
ตลอดลำ
น้ำ

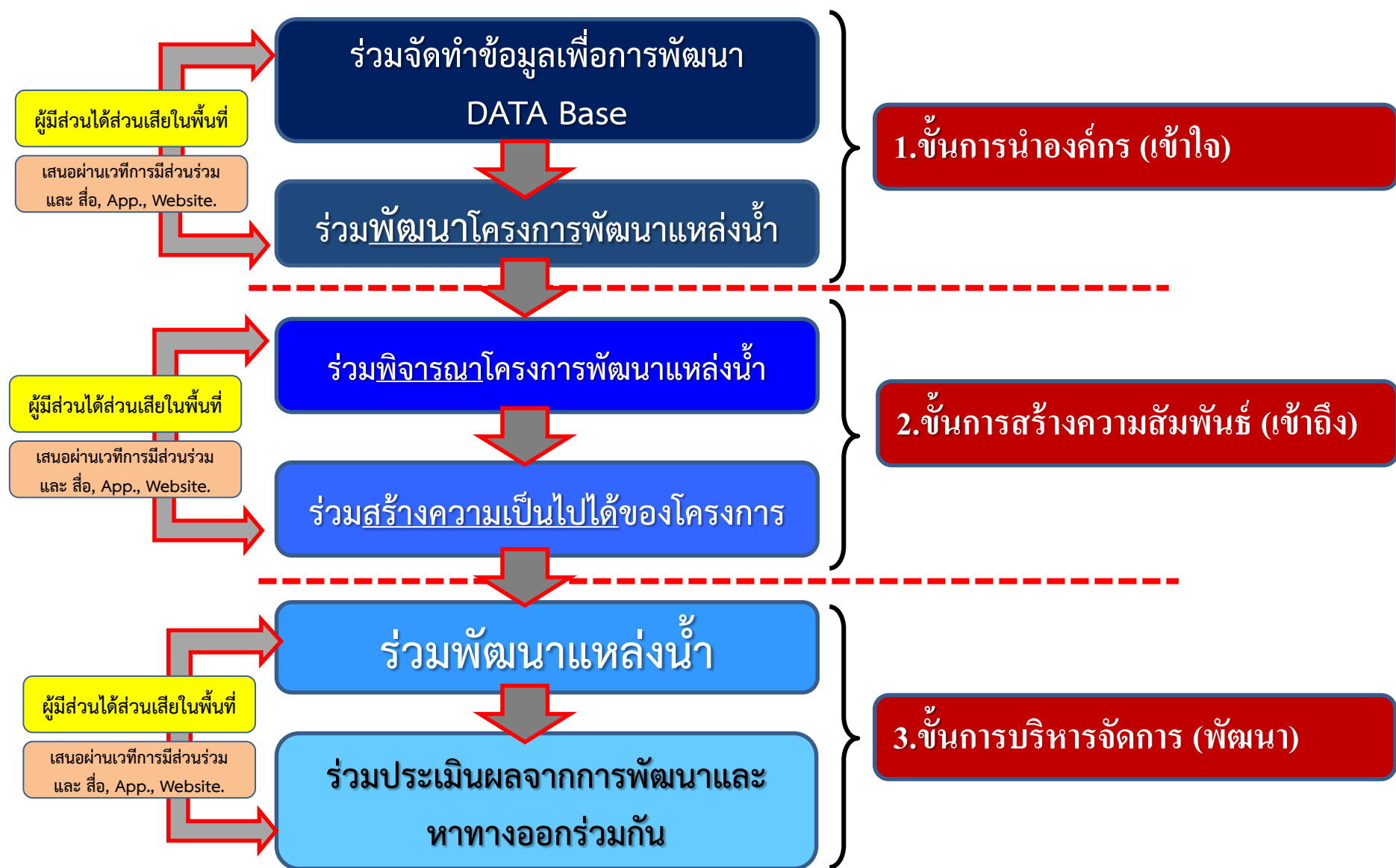

โดยสรุปการดำเนินงานที่ผ่านมา

การกระจายความรับผิดชอบการบริหารจัดการน้ำ

การพัฒนาแหล่งน้ำโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน อำเภอกะรัง จังหวัดบุรีรัมย์

ประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกัน

มีระบบกำกับในการจัดสรรน้ำ ในพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ

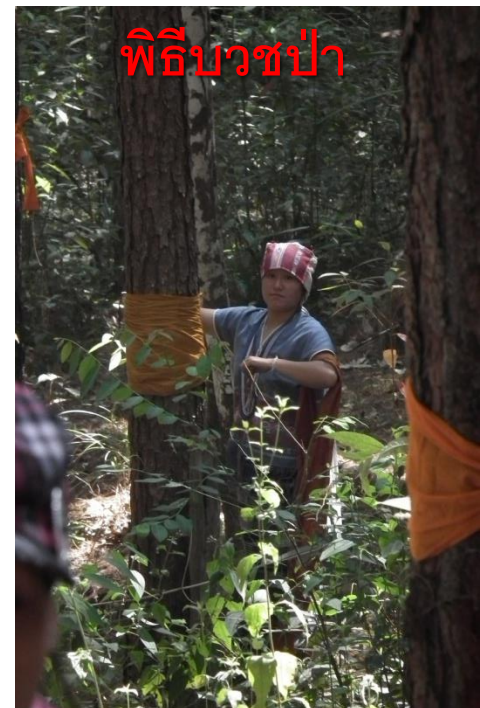
พิธีเลี้ยงผีฝ่าย

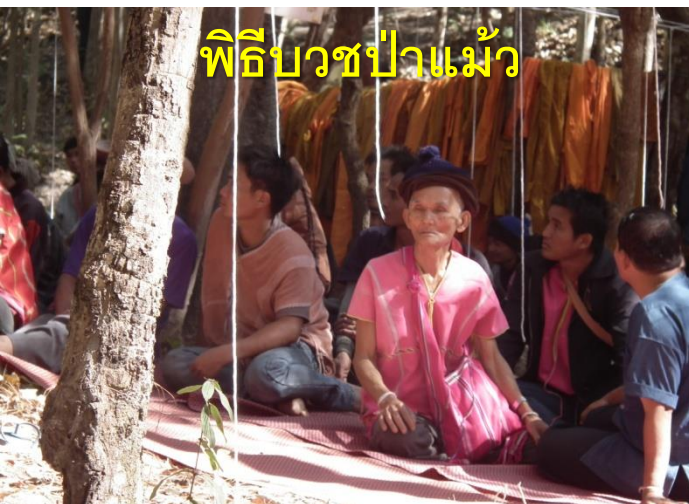
พิธีบวชป่า

พิธีเลี้ยงผีขุนน้ำ

พิธีบวชป่า

พิธีบวชป่าแม่

พิธีบวชป่าปะกาเกอญอ

พิธีบวชป่าเมือง

2. ทำให้มีน้ำใช้ทั่วกัน ทั้งพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ตลอดปี

3. ทำให้ระบบนิเวศลำน้ำไม่เปลี่ยนแปลงมาก ชาวบ้านยังสามารถหาปลาในลำน้ำ กบ เขียด ปู อื่นๆตลอดปี

4. เกิดการวางแผนการใช้น้ำร่วมกันและคาดการณ์ แนวโน้มสถานการณ์น้ำในอนาคตได้

5. ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงในการเพาะปลูกอีกต่อไป

6. เกิดความมั่นคงทางอาหารอย่างต่อเนื่อง

กรมชลประทาน

กรมชลประทาน